

LBRIS

We know
books

Vasilisk DONICA

Poteci spre ziua a șaptea

Nuvele și cugetări
Ediția a II-a revăzută și completată

//bestseller

Chișinău • București

2022

Cuvânt-înainte (<i>Ioan, Episcop de Soroca</i>).....	3
Prefață.....	5
Casa mare a sufletului.....	11
Necunoscute sunt căile Domnului.....	21
Nucul.....	27
Satul meu.....	33
Pragul.....	41
Întâlnirea.....	45
Pe urme de sfinți.....	51
Despre tata și încă despre ceva.....	63
Bunica.....	67
O lume inversată.....	71
Grindina.....	73
Profesoara mea.....	79
Să (re)devenim „fii ai Luminii”!.....	85
Lumină.....	87
Crucea e salvarea.....	91
Între pace și beligeranță.....	99
Pacea scoasă din cuptor.....	103
„Ochiul al treilea” veghează.....	109
Veniți, că am aflat pe Cel ce știe toate despre mine!.....	119
Umbrele nasc întunericul.....	121
Sâmbetele și taina pâinii.....	123
Timpul fără Dumnezeu.....	127

Cugetări la Pilda smochinului, în Sfânta și Marea zi de Luni.....	133
Cugetări la Pilda celor zece fecioare, în Sfânta și Marea zi de Marți	135
Cugetări la Pilda femeii păcătoase ce a uns cu mir pe Mântuitorul și a vânzării de către Iuda, în Sfânta și Marea zi de Miercuri.....	137
Cugetare în Sfânta și Marea zi de Joi.....	139
Cugetare în Sfânta și Marea zi de Vineri.....	141
Cugetare în Sfânta și Marea zi de Sâmbătă.....	143
Cugetare la Sfânta și Luminata Zi a Învierii și zilele ce-i urmează.....	145
Scrisul – Suflet pe altar	149
În loc de epilog.....	153

Casa mare a sufletului

„Dumnezeu nu ne-a făcut să murim și să putrezim!”
(*Părintele Visarion Alexa*)

Era duminică.

Stătea pentru prima oară în genunchi, în fața icoanei Maicii Domnului cu Pruncul în brațe, în biserica din satul bunicii lui. Îi povestise despre acest sat o educatoare bună, singura bună de la orfelinatul în care crescuse și supraviețuise până în prezent.

Nu mai intrase într-o biserică până acum. Îi părea un templu măreț pentru zeii despre care îi plăcea să citească uneori, atunci când i se permitea să se încânte cu această plăcută și sfântă ocupație, cum o considera el.

În biserică încă nu începuse slujba, dar el sta neclintit, cu ochii umeziți de lacrimile ce îi curgeau șiroaie. Icoana din fața lui era la fel ca cea pe care o purta cu sine, doar că aici Maica Domnului și Pruncul erau mai vii și de dimensiunile reale pentru o mamă cu pruncul în brațe.

Biserica era așa cum o văzuse de multe ori în visele sale, când privea cerul, iar norii îl conduceau pe acolo pe unde nu a fost niciodată, dar mai apoi avea să meargă.

Sufletul i-a suspinat, ușurat de povara enormă creată de jungla orfelinatului, și nu știa acum cum să-i mulțumească Maicii Domnului și Pruncului Iisus în rugăciune. Știa că trebuie să fie o convorbire deosebită de celelalte zeci de sute, pe care le-a rostit în captivitatea crudă, plină de fiare bipede, sălbăticate de viață și împinse spre această sălbăticie de instinctul de supraviețuire – cel mai animalic instinct înăscut la om. Atunci când acesta ia întâ-

ietatea, omul revine la starea animalică, iar rațiunea – darul cel mai de preț al Creatorului – este înlocuită.

Într-un moment al vieții, s-a trezit în orfelinat.

La vârsta de șapte ani, a aflat cine este și de unde vine, ce are de îndurat și încotro merge, deși, când educatoarea i-a povestit tot ce știa despre el, îi părea că vine de nicăieri, că a nimerit în cel mai crud infern și se îndreaptă tot spre nicăieri. Dar nu a fost să fie așa.

Nu o va uita niciodată pe cea pe care o numea, pe ascuns, „mamă” și pe care chiar o simțea ca pe o mamă – mama lui. Era o femeie scundă, cu părul negru, lucios și puțin ondulat, cu ochii de culoare căprui-închis, care de multe ori noaptea, când îl căuta pentru privegheri de rugăciune, îi păreau niște cărbuni încinși. Corpul îi era suplu și ușor, ca al unui înger. Avea mâinile firave, foarte albe, fața de aceeași culoare – de un alb pal, care radia în permanență a bunătate. Se citea o izbucnire evlavioasă pe chipul ei, în întreaga ei făptură chiar, de o puteai confunda cu Maica Domnului, numai unele detalii îi trădau secretul și realitatea. Mereu îi spunea: „Ai un Tată și o Mamă în Cer, foarte iubitori. În calitate de copil al lor, te poți ruga și le poți cere ajutorul și îndrumarea. Poți folosi puterea de care te umpli în urma rugăciunii pentru a găsi soluții la încercările din viața ta.”

Mama a fost cea care i-a spus adevărul despre dânsul, despre ziua când l-au adus aici.

Era primăvară și copacii începeau a înmuguri când l-au adus. Avea doar două zile de la naștere. Bunicul și unchiul de pe linia mamei care l-a adus pe lume, l-au lăsat aici cu unele detalii foarte vagi despre ei, dar îndeajuns ca mai apoi să se contureze viitorul negru ca al unui chei nocturn încețoșat. Pentru aceștia și familia lor, nou-născutul reprezenta o rușine. Femeia care l-a născut l-a adus pe lume prea devreme. „Să mai fi zăbovit puțin”, se gândea mai apoi de nenumărate ori. Când aflase toate acestea însă, toți s-au destrămat deja în cel mai tragic mod.

Tatăl biologic provenea dintr-o familie bogată. Era un tânăr de o frumusețe asemănătoare zeului Apollo – înalt, cu corpul

atletic și cu părul negru, purtat până la umeri, dar era împătimit de vicii și a murit într-un tragic accident rutier. A urcat beat la volanul automobilului în ziua în care a aflat, de la cea pe care o iubea, că are un fiu ce putea să-i semene, dar nu știa unde se află acesta. A pornit să-l caute, dar ai fi spus că zeul cu care semăna leit s-a întors pe o clipă de la el, aflând de păcatul săvârșit, și nu i-a vegheat călătoria.

Bunicul s-a stins la șapte zile după nașterea lui și la cinci zile de la aflarea în orfelinat, se zice că de un atac de cord, dar mai mult, probabil, din muștrarea conștiinței, din vină și întristare.

Mama ce l-a adus pe lume – o tânără pe care ușor o puteai confunda cu Afrodita, la trei zile după naștere a înnebunit în urma despărțirii de plodul trupului ei... A fost dusă într-un ospiciu, dar mai târziu, la doar treizeci și șapte de zile de la naștere, s-a despărțit de plod pentru totdeauna. Sau poate nu? Poate se vor întâlni în Cer, acolo sus, la Domnul, așa cum îl mângâia cu vorbele ei Mama?

Nu i-a fost ușor să trăiască cu toate cele aflate, la orice pas era urmărit de sentimentul de vină pentru toate cele întâmplate: „Să mai fi zăbovit puțin... Să mă fi născut cu un an, doi, trei mai târziu, poate nu s-ar fi întâmplat toate acestea”. Dar nu noi alegem când și de ce ne naștem, ci Dumnezeu, El are cu fiecare un plan, pe care îl împlinește vrei, nu vrei. Ca Dumnezeu să-și împlinească planul divin cu el, trebuia să se sacrifice și să se prăbușească un neam întreg, ștergându-se astfel păcatul, și un nou neam din neamul lor să se nască și să trăiască, făcând parcă un fel de „resetare”.

Prin multe a trecut băiatul: umilință, bătaie, torturi chiar și toate i s-au întâmplat în acest furnicar leneș, uriaș și întunecat, numit „orfelinat”, culmea – aflându-se printre așa-numiții „oameni” și „pui de oameni”.

Toate odăile acestui mușuroi erau niște încăperi sumbre și înalte, cu ferestrele situate în partea de sus a pereților, prin care lumina pătrundea neuniform și anormal, de fapt la fel cum erau și toate celelalte lucruri aici. Așa-numitul „dormitor” avea pereții foarte reci, care se abureau noaptea de la respirația ființelor ce își

odihneau neființele aici. Paturile, foarte multe, erau de fier, fiind așternute cu câte o pătură sintetică, fără saltele, și niște perne mici umplute cu rumeguș de lemn, tari ca pietrele (având un singur avantaj: mirosul de pădure), sub care ziua stăteau așezate alte pături, ce serveau noaptea drept plapume întregul an. La început, când era mic, se rătăcea printre paturi până și-l găsea pe al său, mai apoi s-a obișnuit, toți s-au obișnuit – așa ca vitele ce merg zilnic la adăpat și la păscut, apoi la odihnă. Numai un lucru îi deosebea pe toți de aici de vite: ocupațiile zilnice pentru „luminarea minții”, după cum le spuneau educatorii – mulți dintre ei reci și duri – activităților pe care le desfășurau.

S-a obișnuit repede cu toate, dar cruzimea, răutatea și nedreptatea, care erau cu vârf și îndesat aici, reprezentau ceva străin ființei lui blânde și bune.

Creștea un băiețuș frumos, cu adevărat parcă un urmaș al urmașilor zeilor Apollo și Afrodita, dar numai cu trupul; cu sufletul, creștea pătruns de o preocupare sfântă și dumnezeiască – *rugăciunea*, casa mare a sufletului unei ființe atinse de harul divin.

Știa din istorioarele povestite de Mama că rugăciunea a stins puterea focului, gurile leilor le-a încuiat, războaie a potolit, lupte a curmat, vifore a domolit, porțile Cerului le-a deschis, bolile le-a vindecat, supărările a depărtat, pe vrăjmași i-a alungat, cetăți clătinate a întărit, molimele și rănille cele trimise de Sus le-a îndepărtat. Acestea și multe altele a făcut și va face rugăciunea.

Când era nedreptățit – ceea ce se întâmpla foarte des –, i se auzea sufletul gemând de durere, dar niciodată nu a răspuns răului cu rău, iar atunci când se ruga pe ascuns, era cuprins de fericirea cea vie, care îi inunda sufletul ca o apă pură, încât se temea să nu-l înece cumva.

Mama l-a învățat rugăciunea, așa cum o fac toate mamele adevărate pentru copiii lor. De ce a făcut-o – nu știa; poate nu avea copii, poate era trimisă de Sus ca înger pentru el. Niciodată nu i-a spus-o, dar nici nu-l interesa, căci se simțea binecuvântat că o are, că a aflat-o. Mama i-a dat și o iconiță, foarte mică, cu Fecioara Maria cu Pruncul în brațe, spunându-i că ea cu Fiul ei

sunt cei care-l vor scoate de aici, sau – fără să-i insufle multă speranță, ca mai apoi să nu fie dezamăgit – i-a spus că îl vor ocroti în acest infern crud. Nu s-a despărțit niciodată de această speranță – iconița, iar odată cu aflarea ei, în ochii lui a început să licărească dragostea față de Dumnezeu și față de aproapele, ceea ce înseamnă totul pentru un creștin, căci a-L iubi pe Dumnezeu mai presus de toate înseamnă a-L prețui într-atât încât să fim gata a pierde orice decât să-L supărăm. Tot așa, a-l iubi pe aproapele înseamnă a proceda cu ceilalți așa cum ne-am dori să procedeze ei cu noi.

Îl îmbrățișase rugăciunea, nu se mai putea despărți de ea. Pe un acoperiș, unde își găsisese locul pentru rugăciunea zilnică, stătea neclintit ca un stâlp de piatră, cu ochii pierduți în lumina Soarelui, cu buzele nemișcate, totuși îi puteai auzi cuvintele dulci prin care vorbea cu cei doi prieteni ai săi din iconiță.

La început, când se ruga, îl măcina invidia că Pruncul are mamă, că are cine îl purta în brațe, cine îl mângâia. Dar toate aceste gânduri i-au fost spulberate de un glas ce l-a izbit ca o săgeată în ziua în care împlinise șapte ani, așa cum îi spusese Mama. La un moment dat, a avut senzația scufundării întredite în apă, tăindu-i-se răsuflarea, și un glas de copil de aceeași vârstă i-a rostit un nume pe care nu l-a deslușit în acel moment, precum nici celelalte cuvinte ce i le-a spus nu le putea desluși, căci auzul i se întrerupea, de parcă cineva ar fi deschis și ar fi închis o ușă, iar cuvintele erau tăiate în două, iar frazele – în zeci de frânturi de cuvinte. După aceasta, evadase într-un timp și un spațiu parcă inexistente, iar trecutul, prezentul și viitorul se zbuțuiau în acestea ca un pește în plasă. Copilul parcă se frânse în trei, era în toate timpurile deodată. Și-a revenit numai spre seară, când lumina prea fierbinte a apusului l-a izbit cu neîndurare. S-a ridicat ușurat și luminat, iar locul în care a zăcut puțina greutate a corpului său a răsuflat parcă ușurat, dar numai de greutatea corpului îngreuiat și părăsit de suflare, căci sufletul era purtat pe brațul stâng al Blândeii Fecioare și cei doi – el și Pruncul – vorbeau câte-n lună și în stele.

Cu gândul la cele întâmplante, cu ochii plini de lacrimi și cu sufletul plin de cuvintele tainice ale Pruncului, toate s-au umplut

de înțelesuri. A înțeles menirea omului pe Pământ, ființă care nu a fost făcută să moară și să putrezească, ci să trăiască veșnic alături de Creator.

Numărul anilor, lunilor, săptămânilor, zilelor ce au urmat nu le mai cunoștea, căci zburau alături de el, cu el. Harul divin a rămas statornic în mintea și în inima lui și în orice loc sau împrejurare era cu rugăciunea pe buze, neauzit și neobservat de toți cei care nu trăiau în rugă. Înțelesese că rugăciunea nu curgea din el, nu erau cuvinte speciale pe care le spunea sau felul special în care le rostea, sau chiar cât de des le spunea, căci rugăciunea nu se bazează pe o anumită direcție spre care e îndreptat omul sau pe o anumită poziție a corpului. Puterea rugăciunii venea de la Cel Omniprezent, Care îi auzea în permanență chemările și Care răspundea la acestea. Astfel, rugăciunea îl puna în legătură cu Dumnezeu Cel Atotputernic, fie că El alegea să-i îndeplinească cererile sau să i le refuze, ceea ce nu i s-a întâmplat niciodată. Ori-care era răspunsul la rugăciunile copilului, Dumnezeu cărui a se ruga era sursa puterii rugăciunii lui și a întregii vieți, iar Pruncul din icoană îi răspundea potrivit cu voia Sa perfectă și la timpul Său exact.

În ziua în care trebui să părăsească orfelinatul, nu știa încotro să meargă. Mama i-a povestit despre biserică și despre slujbele ce se fac acolo, despre icoanele și picturile mărețe, care învie pentru cei aleși să cunoască unele taine divine. Era vineri, o zi frumoasă de primăvară, ca și ziua în care s-a născut cu trupul și în duhul, când a stat îndelung de vorbă, aievea, cu Pruncul Sfânt. Era acum un tânăr frumos la trup și cu un suflet călit precum fierul, la temperaturi înalte, și plin de cicatrice invizibile, care îl usturau din când în când. Îi rămase doar o zi până când ușile tuturor bisericilor se vor fi deschis larg pentru toți credincioșii, adică în ziua duminicii, când se petrec slujbe cu înțelesuri tainice. Rădăcinile l-au atras spre biserica din satul rudelor după trup. Aici îl mai aștepta cineva – bunica de pe linia mamei ce l-a născut, deși el nu știa încă.

Pe bunica a ținut-o vie aceeași hrană pentru suflet și tărie pentru trup – rugăciunea. În răcoarea și pacea matinală a acelei

dimineți de duminică, în care lumina îmbrățișa viața, ea își privea tinerețea și durerea rămasă, înscrisă în sinele trecutului mereu prezent. Nu avuse bucurie pământească niciodată în toată viața ei, de aceea o considera ca pe o ceață ce vine, te învelește, te cuprinde, te pierzi în ea, apoi dispare, trece cum trece ceața și rămâi iarăși așa cum ești, iar dacă nu ești plin de Dumnezeu și de dragoste, rămâi pustiu; dacă ești plin de cele lumești, rămâi trist. Sufletul omului este la fel ca apa unei fântâni care, dacă nu se bea din ea, se bâhleşte. Așa e și omul: de nu oferă din el dragoste, milă, rugăciune – se strică. Cea mai bună hrană pentru sufletul omului este bucuria rugăciunii. O avea și bunica, câștigată fiind cu prețul aceluiași calvar al vieții pământești.

Ea a învățat rugăciunea odată cu laptele mamei, a mâncat rugăciune pe vremea foametei, s-a ascuns sub rugăciune în vreme de război. De fapt, întreaga ei viață a fost o rugăciune. O rugă perpetuă de-a lungul unei vieți trăite în smerenia simplității divine, fără reproșuri și fără ofuri. Suferința era ceva firesc ca și bucuria, ca munca sau ca necazul. Suferința era mângâiată parcă de mâinile ei muncite, care se împăcau împreunându-se în șorțul mereu prezent, ca o uniformă a muncii care nu mai are odihnă. Acolo, pe genunchi, în șorțul moale, mâinile ei tăceau și totodată frământau o rugăciune.

Nu avea lacrimi să plângă, poate pentru că a plâns destul atunci când s-au întâmplat marile tragedii și ea a rămas singură, cu grija, cu necazul și cu bucuria revederii pruncului ce avea ochii ei, de același verde înțelept și cuminte.

S-au construit între timp căi ferate, cum mai târziu aveau toți să înțeleagă – căile pierzaniei, dar și ale revederilor mult așteptate. Apoi, o viață avea să privească în orice dimineață spre trenurile care o salutau șuierând, mulțumindu-i parcă pentru urmărirea lor. De acolo trebuia să vină și nepotul ei, cu totul altul decât l-a petrecut, plângând și bocindu-l, nu la război, ci spre iadul din care trebuia să renască asemenea Pasării Phoenix, și știa, era convinsă că îl va reîntoarce cu puterea aceleiași rugăciuni, pe care o înălțau ambii.